

Kolláth György

Alkotmányjogi „habarék” /annotáció/

A ppt-s prezentációval is készülő előadás történelmi cím-magyarázattal indít: mikor keletkezett, mit jelölt a „habarék”: miféle tere és indoka lehetne ma a jogi szarvashibákkal szembeni mérsékelt ellenzékiességnek? Kritikus szemléltetés tekinti át a modern állam (jog)erejét, annak céljait és eszközeit, s mindezek fonákságait. Idézet a 2009-es pécsi előadásomból: Bármilyen butaságot képzél vagy kezd el egy politikus, azt úgyis mindig jogásznak kell befejeznie: még akkor is, ha a politikus eredeti foglalkozására nézve szintén jog-viselt ember. Például, ezért sincs soha dermesztő jogi hibáért felelősségre-vonás. Politikus szokta aknamezőre vezényelni a gyáva törvényszerkesztőt. Kettejük önfelmentő-kapkodó összjátéka ritkán szünetel. Pedig, megtörtént bajra a jog hátrafelé már nem gyógyír. Ugyanolyan malőr ritkán van kétszer, ezért sok jog-faricskálás: elkésett pótcselekvés.

Az előadás második blokkja az emberi jogokkal foglalkozik. Történelmi és nemzetközi kitekintés után megnézzük: mihez is van jogunk itthon, s amihez jogunk van, közünk is volna-e egyáltalán? Alapjog és –kötelezettség: vajon kéz a kézben jár, egyik feltétele a másiknak? Alanyi jog, állami kötelezettség vagy államcél: egyre megy? Individuális vagy kollektív jog: egykutyá? Három a magyar igazság az alapjogok osztályozása terén is? Merre tart Európa és merre megyünk mi: precedensek a világból és itthonról.

Az előadás harmadik blokkja az alkotmányozást járja körül. Mi az alkotmány funkciója? Ha az alkotmány a jog bibliája, vajon tényleg muszáj a törvények „szentírását” megreformálni? Van magyar Luther Márton? Ki vagy mi ennek az alanya és tárgya? Van hozzá a XXI. századi állam-és jog-koncepció, európai vízió és muníció? És egyáltalán, igaza volna Bismarcknak: minden magyar egy jogász és egy huszár keveréke. Ló még csak volna, de ki „törvénykezik” magas lóról, mentében?

Zárásul: A törvény igazsága általános és sajnos, hozzávetőleges – mint a katonabakancs. /Sütő András/ Azaz: sumák jogalkotás, ambivalens jogalkalmazás?